

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 147

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (“BM Kadın”) Arasında Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi Yoluyla Yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2175) ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2175 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi5

• Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Raporu6

• Muhalefet Şerhi9

• Dışişleri Komisyonu Raporu11

• Teklif Metni14

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin14

• Mektuplar15

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 1431495 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (“BM Kadın”) Arasında Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi Yoluyla Yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan Kurtulmuş
İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2175)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Biriminin (BM Kadın) ülkemize yönelik proje ve sair çalışmaları BM Kalkınma Programı (UNDP) çatısı altında faaliyet gösteren BM Kadın Ülke Program Ofisi tarafından yürütülmektedir.

2015 yılından bu yana İstanbul’da Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisine ev sahipliği yaptığımız BM Kadın ile ülkemiz arasındaki yapıcı işbirliği ve anılan Ülke Program Ofisinin faaliyetlerinin kapsamı göz önünde bulundurularak, BM Kadın Ülke Program Ofisinin ülkemizdeki diğer BM Program ve kuruluşlarına bağlı olmaksızın daha etkin şekilde faaliyet gösterebilmesi, tüzel kişilik kazanarak hukuki/ idari işlemlerini münferiden yürütebilmesi, ülkemiz makamlarıyla doğrudan işbirliği yapabilmesi ve hesap verebilirliğinin artırılmasının sağlanmasında yarar bulunduğu değerlendirilmiştir.

Bu amaçla, Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi kurulmasını ve 13/10/2014 tarihli ve 2014/6906 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (BM Kadın) Arasında BM Kadın Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi’nin İstanbul’da Kurulmasına İlişkin Anlaşma”nın gerekli uyarlamalar yapılmak suretiyle Ülke Ofisine uygulanmasını öngören “Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (“BM Kadın”) Arasında Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi Yoluyla Yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşması” 27/2/2024 tarihinde imzalanmıştır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-226602

21 Mayıs 2024

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27 Şubat 2024 tarihinde New York'ta imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (“BM Kadın”) Arasında Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi Yoluyla Yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu

11/06/2024

Esas No: 2/2175

Karar No: 7

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 21/05/2024 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (“BM Kadın”) Arasında Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi Yoluyla Yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşması”, 27/05/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (“BM Kadın”) Arasında Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi Yoluyla Yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur.

28/05/2024 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza ve Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen 2/2175 esas numaralı Kanun Teklifi Komisyonumuzun 4/06/2024 tarihli toplantısında Dışişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür. Görüşmelerde Birleşmiş Milletler Kadın Birimi temsilcileri de hazır bulunmuştur.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Teklif ile, Ankara’da Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (BM Kadın) Ülke Ofisi kurulmasını ve 13/10/2014 tarihli ve 2014/6906 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (BM Kadın) Arasında BM Kadın Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi’nin İstanbul’da Kurulmasına İlişkin Anlaşma” da gerekli uyarlamalar yapılmak suretiyle BM Kadın Ülke Ofisine uygulanmasını öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı anlaşılmıştır.

Komisyonumuz, TBMM İçtüzüğü’nün 23’üncü maddesi uyarınca yapılacak görüşmelerin, Teklifin tümü üzerinde yapılmasını ve Komisyon üyelerinin maddeler üzerindeki görüşlerinin de Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerde açıklanmasını, Teklifin maddelerinin ayrıca oylanmaması usulünü kararlaştırmıştır.

Görüşmelerin başında Komisyon Başkanı Sakarya Milletvekili Çiğdem Erdoğan tarafından;

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Birleşmiş Milletler Kadın Birimi ile uzun yıllardır bir arada, uyum içinde çalıştığı,

Türkiye’de kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanması adına kendileriyle önemli projeler yürütüldüğü, bu projeler kapsamında oldukça güçlü ve geniş katımlı çalıştaylar, seminerler, toplantılar düzenlendiği, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi’nin Ülkemizdeki statüsüne ilişkin olarak yapılan bir uluslararası anlaşmanın uygun bulunmasına dair Teklifin gündeme alındığı,

İfade edilmiştir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Dışışleri Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı temsilcileri tarafından,

Birleşmiş Milletler Kadın'ın, BM'nin bir birimi olarak 2010 yılında kadın haklarının güçlendirilmesi konusunda çalışmalar yapmak üzere kurulduğu, kendileriyle uluslararası düzeyde yakın iş birliği içerisinde çalışıldığı,

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi'nin bahsi geçen bu iki bölge için bölgesel bir merkez olma amacıyla 2014 yılından bu yana İstanbul'da faaliyet gösterdiği,

Bölge Ofisi'nin kurulmasının, İstanbul'un genel anlamda Birleşmiş Milletler için bir merkez hâline getirilmesi ve bölgemizde kadın hakları alanındaki çalışmaların güçlendirilmesi yönünde önemli bir adım oluşturduğu,

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin Ülkemizde son dönemde kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla çeşitli projeler yürüttüğü,

Deprem felaketi sonrasında verilen desteklerden ötürü kendilerine teşekkür edildiği,

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin Ülkemizdeki projeler ve çalışmalarının hâlihazırda Ankara'da Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı Ofisi altında faaliyet gösteren Birleşmiş Milletler Kadın Ülke Program Ofisi tarafından yürütüldüğü,

Toplantı gündeminde yer alan Ülke Ofisi Anlaşmasıyla İstanbul'daki Bölge Ofisinden ayrı olarak münferit bir Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Ülke Ofisi tesis edilmesi ve söz konusu ofisin yetki, sorumluluk ve görevlerinin ayrı bir hukuki temele bağlanmasının öngörüldüğü,

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin, Ülkemizdeki diğer Birleşmiş Milletler program ve kuruluşlarına bağlı olmaksızın, daha etkin şekilde faaliyet gösterebilmesinin, tüzel kişilik kazanarak hukuki idari işlemlerinin münferiden yürütebilmesinin, Ülkemiz makamlarıyla doğrudan iş birliği yapabilmesinin hesap verebilirliğin artırılmasının sağlanması açısından önemli bir işlevi olacağı,

İfade edilmiştir.

Komisyon üyelerimiz tarafından bakanlık temsilcilerine hitaben;

Bölge Ofisi ile Ülke Ofisi arasında yetki dağılımı farklılıklarının nasıl olduğu, görev alanlarının nasıl belirlendiği,

Anlaşma metninde geçen "Diğer şehirlerde" ibaresi ile ne kastedildiği,

Dışışleri Bakanlığı onayı ile açılan şubelerin veya temsilciliklerin sahada direkt çalışma yapısı yapamayacağı,

Kurulacak Ülke Ofisi'ne atanacak yöneticilerin yabancı mı Türk vatandaşı mı olacağı,

Soruları ifade edilmiştir.

Bakanlık temsilcileri tarafından cevaben;

Bundan sonraki süreçte de Bölge Ofisi'nin çalışmalarına devam edeceği, onun yanı sıra da bir münferit ülke ofisinin Ülke makamlarımızla projeleri birebir yürütebileceği,

Hâlihazırda Bölge Ofisi'nin görev alanında Ülkemizin yanı sıra Arnavutluk, Bosna Hersek, Gürcistan, Kazakistan, Kosova, Kırgızistan, Moldova, Sırbistan, Tacikistan, Kuzey Makedonya ve Ukrayna'nın var olduğu, dolayısıyla Bölge Ofisi Ülkemizin yanı sıra bu ülkelerle ilgili de faaliyet yürüttüğü,

Ülke Ofisi'nin Türkiye odaklı çalışacağı, Ankara'da kurulmasının öngörüldüğü, ancak farklı şehirlerde de Dışişleri Bakanlığının onayı ile ilave ofisler kurulabileceği, bunların Ankara'da kurulan Ülke Ofisi'nin bir temsilciliği olarak doğrudan sahada çalışmalar yürütebileceği, ancak bu temsilciliklerin ayrı bir mutabakat yapma, protokol imzalama ve benzeri yetkilerinin olmayacağı, merkezin onayı olmadan doğrudan il müdürlükleri ile çalışma başlatamayacakları,

Ülke Ofisi'nde görev alacak kişilerle ilgili olarak, mevcut Birleşmiş Milletler birimlerinin veya işte buradaki büyükelçilerin görev yaptığı gibi, Ülkemiz makamlarına bir isim belirtileceği; yabancı olabileceği veya Türk olabileceği, gerekli incelemeler yapıldıktan sonra kabul verileceği, uygulamada Türklerin görev aldığı örneklerin bulunduğu,

İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra Komisyonumuzun genel uygunluk görüşünün esas komisyona bildirilmesi oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Teklife ilişkin uygunluk görüşünü içeren Raporumuz, Dışişleri Komisyonu Başkanlığına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Başkanvekili
<i>Çiğdem Erdoğan</i>	<i>Tuba Vural Çokal</i>	<i>Gamze Taşcier</i>
Sakarya	Antalya	Ankara
Kâtip	Üye	Üye
<i>Adalet Kaya</i>	<i>Aliye Timisi Ersever</i>	<i>Aliye Coşar</i>
Diyarbakır	Ankara	Antalya
(Muhalefet şerhimiz vardır)		(Son oylamada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Sema Silkin Ün</i>	<i>Suna Kepolu Ataman</i>	<i>Ercan Öztürk</i>
Denizli	Diyarbakır	Düzce
Üye	Üye	Üye
<i>Seda Gören Bölük</i>	<i>Ayşe Böhürler</i>	<i>Şenol Sunat</i>
İstanbul	Kayseri	Manisa
	Üye	
	<i>Çiğdem Koncagül</i>	
	Tekirdağ	

MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye’de Avrupa-Orta Asya Bölgesine bağlı olarak faaliyet yürüten BM Kadın Birimi, yapılan anlaşma ve kanuni düzenleme ile ülke ofisi statüsü alacaktır.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan ayrımcılık ve hak mahrumiyeti kadınların politik, ekonomik, sosyal, kültürel hak ve özgürlüklerinin kısıtlanmasına yol açmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasında uluslararası örgüt çalışmalarının, İstanbul Sözleşmesi, CEDAW gibi ulusüstü sözleşmelerin katkısı yadsınamaz. Bu bağlamda BM Kadın Birimi’nin Türkiye’de kadın-erkek eşitliğine duyarlı kamu politikalarının belirlenmesi ve bütçe planlaması; kadınların adalete erişimi, siyasette ve iş dünyasında kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanması, her alanda kadın temsiliyetini yükseltme gibi konularda yürüttüğü projeleri kıymetlidir.

Örneğin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi’nin 1325 sayılı Kadınlar, Barış ve Güvenlik kararı üye devletlerin, kadınların ulusal, bölgesel ve uluslararası kurumların karar alma kademelerinin tümünde ve çatışmanın önlenmesi, sevk ve idaresi ile çözümü mekanizmalarında kadın temsiliyetinin artırılmasını sağlamalarını teşvik eder’ ve kadınların ‘barış süreçlerine tam katılımlarının uluslararası barış ve güvenliğinin geliştirilmesi ve devam ettirilmesine ciddi katkılar sunabileceğini’ kabul eder. BM Kadın Birimine ülkeleri BMGK 1325’e uygun hareket etmeye teşvik etmede önemli görev düşmektedir.

Ancak iktidarın yürüttüğü antidemokratik ve cinsiyetçi politikalar toplumsal cinsiyet eşitsizliğini gidermek yerine derinleştirmektedir. Türkiye, Dünya Ekonomik Forumu’nun 2006’dan beri yayınladığı Küresel Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Raporu’nda son beş yılda daha da geriye düşmüştür. 2006 yılında yayınlanan ilk endekste 115 ülke arasında 105’inci sırada bulunan Türkiye, 2023 endeksinde 146 ülke arasında 129’uncu sırada yer almıştır.

Basına 38 maddelik tasarısı servis edilen ancak Adalet Bakanlığı’nın 62 maddelik bir teklif üzerinde çalıştığını söylediği 9. Yargı Paketi Medeni Yasa, 6284 sayılı şiddet yasası, ceza yasası, infaz yasası gibi kadınların hak ve özgürlüklerini ilgilendiren pek çok alanda değişiklik öngörmektedir. Teklif, Anayasa Mahkemesi’nin kadınların evlendikten sonra yalnızca doğuştan gelen soyadlarını kullanabileceklerine ilişkin kararını yok saymakta, tekrar tekrar suç işleyenlere af getirmeyi önermektedir. Şeffaflıktan uzak ve yasama yetkisinin esas sahibi olan biz milletvekillerinden dahi gizli yürütülen hazırlık sürecinde henüz açıklanmayan 24 maddenin içerisinde ne olduğu belirsizdir. Ancak kadın örgütlerinin, muhalefet partilerinin itirazına rağmen İstanbul Sözleşmesi’nden gece yarısı kararnamesiyle çekilen anlayıştan kadınların lehine bir düzenleme çıkmayacağı aşıkardır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Göktaş’ın 15 Mayıs’ta tanıtımını yaptığı Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı AKP iktidarının dini referanslı aileci politikalarla toplumu kuşatma stratejisinin manifestosu niteliğindedir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, geç yaşta evlenmeleri sorun alanı olarak belirleyen bu belgeyle erkek

şiddetini önlemek ve çocukları korumak için harcaması gereken bütçeyi erken yaşta evliliğe teşvike harcamaya hazırlanmaktadır. Kadınlar için bugün en temel sorun olan kadına yönelik şiddet, kadın cinayetleri, taciz, cinsel istismar, cinsel saldırının yer almadığı bu belge iktidarın LGBTİ+ nefreti/düşmanlığı politikalarını devam ettireceğini ve yükselteceğinin de itirafıdır. İktidar 27. Yasama Dönemi'nde Meclis'e sunduğu Anayasa değişikliği teklifiyle aşkar ettiği LGBTİ+'ları düşmanlaştıran, kadınları başörtülü ve başörtülü olmayanlar olarak ayırtan, tek bir dini referans alan, kadın ve LGBTİ+'lara yönelik din kaynaklı baskıları, nefret söylemini ve şiddeti meşrulaştıran, cinsiyetçi ve toplumsal cinsiyet eşitliği karşıtı söylemini sürdürmektedir.

Toplum üzerindeki baskının artırıldığı, etki ajanlığı yasasıyla tüm toplumun susturulmasının hedeflendiği, Hakkari Belediyesi'ne atanan kayyımın halk iradesinin üçüncü defa gasp edildiği konjonktürde cinsiyet eşitsizliği gibi yapısal bir sorunun çözüme kavuşması mümkün değildir.

DEM Parti olarak cinsiyet eşitliğini hedefleyen, kadınların yaşam hakkı başta olmak üzere her türlü hak ve taleplerini kazanımla sonuçlandırarak çalışmaların öncülüğünü yürütmeye devam edeceğiz. İktidarın da cinsiyet eşitliğine dönük çalışmalar yapan BM ile iş birliğini artırma çalışmalarında samimi olması ve iktidar adına değil kadınlar adına adım atması gerekmektedir.

Adalet Kaya

Diyarbakır

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

12/07/2024

Esas No: 2/2175

Karar No: 117

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2175 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (“BM Kadın”) Arasında Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi Yoluyla Yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 10/07/2024 tarihinde yaptığı 10’uncu toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 21/05/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (‘‘BM Kadın’’) Arasında Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi Yoluyla Yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşması”, 27/05/2024 tarihinde İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (‘‘BM Kadın’’) Arasında Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi Yoluyla Yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 2/2175 esas numaralı Kanun Teklifi 28/05/2024 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, 04/06/2024 tarihinde yaptığı toplantısında Teklifi görüşmüş, genel uygunluk görüşünü bildiren 7 karar sayılı tali komisyon raporunu 11/06/2024 tarihinde Komisyonumuza gönderilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevdi etmiştir. Söz konusu rapor Komisyon üyelerimize dağıtılmıştır.

Teklif, Komisyonumuzun 28’inci yasama dönemi 10/07/2024 tarihli 10’uncu toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, Ankara’da Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (BM Kadın) Ülke Ofisi kurulmasını ve 13/10/2014 tarihli ve 2014/6906 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (BM Kadın) Arasında BM Kadın Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi’nin İstanbul’da Kurulmasına İlişkin Anlaşma” da gerekli uyarlamalar yapılmak suretiyle BM Kadın Ülke Ofisine uygulanmasını öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklif’in tümü üzerinde yapılan görüşmelerde¹;

Dışışleri Bakan Yardımcısı Burhanettin Duran tarafından;

BM Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi Avrupa ve Orta Doğu Asya Bölge Ofisi’nin 28 Şubat 2014 tarihinde imzalanan Ev Sahibi Ülke Anlaşması uyarınca İstanbul’da faaliyet gösterdiği,

BM Kadın’ın Türkiye’de bir ülke ofisinin mevcut olmadığı, ülkemizde gerçekleştirdikleri faaliyetlerin hâlihazırda Ankara’da BM Kalkınma Programı çatısı altında faaliyet gösteren BM Kadın Program Ofisi tarafından yerine getirildiği,

Ülke Ofisi’nin yetki, sorumluluk ve görevlerinin belirlenmesi ve anılan Ofis’in faaliyetlerinin münferit bir hukuki çerçeve doğrultusunda yürütmesini teminen Bölge Ofisi Anlaşması hükümlerinin uyarlanarak ülke ofisine uygulanması yoluyla Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi arasında Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi kurulmasına ilişkin mektup teatisi yoluyla yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşması’nın 27 Şubat 2024 tarihinde New York’ta imzalandığı,

¹ Komisyonun toplantı tutanaklarına aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşılabilir:

https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=3291

Söz konusu anlaşmayla BM Kadın'ın ülkemizdeki diğer BM program veya kuruluşlarına bağlı olmaksızın daha etkin şekilde faaliyet gösterebilmesi, tüzel kişilik kazanarak hukuki idari işlemlerini münferiden yürütebilmesi, ülkemiz makamlarıyla doğrudan iş birliği yapabilmesi ve hesap verilebilirliğin artırılmasının amaçlandığı,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Teklif'in tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklif'in 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklif'in Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük ile Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Teklif ile ilgili özel sözcü olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Fuat Oktay</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
Ankara	Balıkesir	İzmir
Kâtip	Üye	Üye
<i>Derya Bakkak</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Cemalettin Kani Torun</i>
Gaziantep	Ankara	Bursa
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Ceylan Akça Cupolo</i>	<i>Talih Özcan</i>	<i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i>
Diyarbakır	Düzce	Elâzığ
(Muhalefîm)		
Üye	Üye	Üye
<i>Kamil Aydın</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Ali Şahin</i>
Erzurum	Eskişehir	Gaziantep
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Derya Ayaydın</i>	<i>Seda Gören Bölük</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Sena Nur Çelik Kanat</i>	<i>Yunus Emre</i>	<i>Tuğba Işık Ercan</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>	<i>Zafer Sırakaya</i>	<i>İsmail Özdemir</i>
İstanbul	İstanbul	Kayseri
Üye		Üye
<i>Ziya Altunyaldız</i>		<i>Metin Ergun</i>
Konya		Muğla
(Bu raporun özel sözcüsü)		

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
NUMAN KURTULMUŞ’UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BİRLEŞMİŞ
MİLLETLER CİNSİYET EŞİTLİĞİ VE
KADININ GÜÇLENDİRİLMESİ BİRİMİ
("BM KADIN") ARASINDA ANKARA’DA
BM KADIN ÜLKE OFİSİ KURULMASINA
İLİŞKİN MEKTUP TEATİSİ YOLUYLA
YAPILAN EV SAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 27 Şubat 2024 tarihinde New York’ta imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (“BM Kadın”) Arasında Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi Yoluyla Yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE BİRLEŞMİŞ
MİLLETLER CİNSİYET EŞİTLİĞİ VE
KADININ GÜÇLENDİRİLMESİ BİRİMİ
("BM KADIN") ARASINDA ANKARA’DA
BM KADIN ÜLKE OFİSİ KURULMASINA
İLİŞKİN MEKTUP TEATİSİ YOLUYLA
YAPILAN EV SAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

New York, 27 Şubat 2024

Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi ("BM Kadın") Arasında Ankara'da BM Kadın Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi Yoluyla Yapılan Ev Sahibi Ülke Anlaşması

Türkiye Cumhuriyeti'nin Mektubu

Ekselansları,

Ankara'da BM Kadın Ülke Ofisi kurulması için aşağıdaki şartları teklif etmekten onur duyurum.

"Türkiye Cumhuriyeti ("Türkiye") ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi ("BM Kadın"), işbu Mektup Teatisi'nin Tarafları olarak, Ankara'da BM Kadın Ülke Ofisi ("Ülke Ofisi") kurulması amacıyla, 28 Şubat 2014 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (BM Kadın) Arasında BM Kadın Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi'nin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma" ("Bölge Ofisi Anlaşması") hükümlerinin, aşağıdaki şartlara tâbi olmak üzere BM Kadın Ülke Ofisi ve personeline gerekli değişiklikler yapılmak suretiyle (*mutatis mutandis*) uygulanması konusunda anlaşmaya varmışlardır:

1. Bölge Ofisi Anlaşması'nın XXVI. maddesinin 1. ve 3. fıkraları ile XXIX. maddesinin 1. fıkrası Ülke Ofisi ve personeli bakımından uygulanmayacaktır. Hükümet, Ülke Ofisi ve ilave ofislere yer tahsisıyla bağlantılı konulardan sorumlu tutulmayacaktır.
2. Bölge Ofisi Anlaşması'nın II. ve V. maddeleri aşağıdaki şekilde uyarlanacaktır:

"II. Madde

BM Kadın Ülke Ofisi'nin Kuruluşu, Amacı ve Görevi

BM Kadın Ülke Ofisi, BM Kadın'ın ülke ofisi görevlerini yerine getirmek üzere Ankara, Türkiye'de kurulacaktır. Diğer şehirlerde kurulabilecek tüm ilave ofisler Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın önceden alınacak onayına tâbidir. Bu tür bir saha ofisi Ülke Ofisi'nin parçası kabul edilecektir."

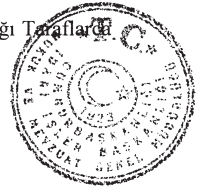
"V. Madde

Genel Sözleşme'nin Uygulanması

Genel Sözleşme, Ev Sahibi Ülke tarafından Genel Sözleşme'ye konmuş çekincelere hâlel gelmemek kaydıyla, Ülke Ofisi, mülkleri, fon ve varlıkları ile Ev Sahibi Ülkedeki Görevli ve Uzmanları bakımından uygulanacaktır."

3. Bölge Ofisi Anlaşması'nın XVI. maddesi, Ülke Ofisi bakımından uygulanacağı Tarafların kabul edilen Bölge Ofisi Anlaşması hükümlerinden hariç tutulacaktır."

T.C.
DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları
Genel Müdürlüğü
AKGM
21/3

New York, 27 Şubat 2024

Yukarıda kayıtlı şartların BM Kadın tarafından kabul edilebilir olması halinde, işbu mektup sizin teyidinizle birlikte Türkiye ile BM Kadın arasında bir Anlaşma teşkil edecek ve Türkiye'nin, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç hukuk sürecinin tamamlandığını BM Kadın'a bildirmesinden bir ay sonra yürürlüğe girecektir.

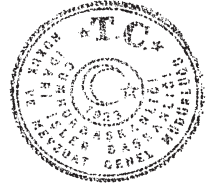
Türkiye Cumhuriyeti adına,

Sedat ÖNAL

Büyükelçi

Birleşmiş Milletler Nezdinde Türkiye Cumhuriyeti Daimi Temsilcisi

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları
Genel Müdürlüğü
AKGM
21/3

27 Şubat 2024

Ekselansları,

Aşağıdaki hususlara değinilen 27 Şubat 2024 tarihli mektubunuza atıfta bulunmaktan onur duyuyorum:

“Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi kurulması için aşağıdaki şartları teklif etmekten onur duyarım.

Türkiye Cumhuriyeti (“Türkiye”) ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (“BM Kadın”), işbu Mektup Teatisi’nin Tarafları olarak, Ankara’da BM Kadın Ülke Ofisi (“Ülke Ofisi”) kurulması amacıyla, 28 Şubat 2014 tarihli “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlendirilmesi Birimi (BM Kadın) Arasında BM Kadın Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi’nin İstanbul’da Kurulmasına İlişkin Anlaşma” (“Bölge Ofisi Anlaşması”) hükümlerinin, aşağıdaki şartlara tâbi olmak üzere BM Kadın Ülke Ofisi ve personeline gerekli değişiklikler yapılmak suretiyle (*mutatis mutandis*) uygulanması konusunda anlaşmaya varmışlardır:

1. Bölge Ofisi Anlaşması’nın XXVI. maddesinin 1. ve 3. fıkraları ile XXIX. maddesinin 1. fıkrası Ülke Ofisi ve personeli bakımından uygulanmayacaktır. Hükümet, Ülke Ofisi ve ilave ofislere yer tahsisiyle bağlantılı konulardan sorumlu tutulmayacaktır.

2. Bölge Ofisi Anlaşması’nın II. ve V. maddeleri aşağıdaki şekilde uyarlanacaktır:

II. Madde

BM Kadın Ülke Ofisi’nin Kuruluşu, Amacı ve Görevi

BM Kadın Ülke Ofisi, BM Kadın’ın ülke ofisi görevlerini yerine getirmek üzere Ankara, Türkiye’de kurulacaktır. Diğer şehirlerde kurulabilecek tüm ilave ofisler Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı’nın önceden alınacak onayına tâbidir. Bu tür bir saha ofisi Ülke Ofisi’nin parçası kabul edilecektir.

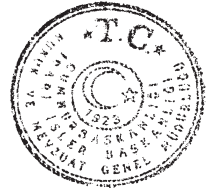
V. Madde

Genel Sözleşme’nin Uygulanması

Genel Sözleşme, Ev Sahibi Ülke tarafından Genel Sözleşme’ye konmuş çekincelere halel gelmemek kaydıyla, Ülke Ofisi, mülkleri, fon ve varlıkları ile Ev Sahibi Ülkedeki Görevli ve Uzmanları bakımından uygulanacaktır.

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları
Genel Müdürlüğü
AİSGM

[Signature] 2/3

27 Şubat 2024

3. Bölge Ofisi Anlaşması'nın XVI. maddesi, Ülke Ofisi bakımından uygulanacağı Taraflarca kabul edilen Bölge Ofisi Anlaşması hükümlerinden hariç tutulacaktır.”

Teklifinizi kabul ettiğimi teyit etmek isterim. Bu itibarla, 27 Şubat 2024 tarihli mektubunuzun ve işbu mektupta iletilen cevabımın Türkiye ile BM Kadın arasında mevzubahis konuya ilişkin bir Anlaşma teşkil ettiğini ve Türkiye'nin Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç hukuk sürecinin tamamlandığını BM Kadın'a bildirmesinden bir ay sonra yürürlüğe gireceğini teyit etmekten onur duyarım.

Ekselansları, en derin saygılarımı sunarım.

Saygılarımla,

Sima Sami Bahous

BM Genel Sekreter Yardımcısı ve İcra Direktörü

Ekselansları Sayın Sedat Önal

Birleşmiş Milletler Nezdinde Türkiye Cumhuriyeti Daimi Temsilcisi

New York

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları
Genel Müdürlüğü
AKGM

[Signature] 21/3

TBMM Basımevi - 2024